

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia (815604)

Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia (815604)

Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia (815604)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [884]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://docplayer.pl/62208473-Ogolne-dane-techniczne-ploter-l3.html>
[dostęp: 31.03.2019].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowanie maszyn, urządzeń i materiałów do rozkroju na elementy obuwia	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesie wykrawania, perforacji, numerowania i stemplowania elementów obuwia	12
3.4. Kompetencje społeczne.....	14
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	15
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	15
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	16
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	16
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	17
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	18
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	19
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	19
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	19
7. SŁOWNIK POJĘĆ	22
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	22
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	24

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia 815604

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Krojczy.
- Sztancer.
- Wykrawacz.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8156 Shoemaking and related machine operators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Marian Grabkowski – Ekspert niezależny, Radom.
- Katarzyna Skoczylas – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Elżbieta Wójcik – Ekspert niezależny, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Mirosław Żurek – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Zbigniew Gregorczyk – Ekspert niezależny, Radom.
- Małgorzata Żurek – Wojas S.A., Nowy Targ.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Elżbieta Czernik – Związek Przedsiębiorców Przemysłu Mody LEWIATAN, Łódź.
- Jan Skiba – Stowarzyszenie Włókienników Polskich, Oddział Radom.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia wykonuje typowe prace związane z przygotowaniem, użytkowaniem i konserwacją maszyn służących do wykrawania elementów wierzchów i spodów obuwia z materiałów płaskich oraz ich perforowania⁴, numerowania i stemplowania.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia wykonuje swoją pracę przy użyciu różnego rodzaju wycinarek¹⁰ z napędem mechanicznym i hydraulicznym o zróżnicowanej konstrukcji. Obecnie coraz częściej do rozkroju materiałów obuwniczych wykorzystuje się nowoczesne wycinarki sterowane numerycznie lub wszelkiego rodzaju plotery, które wykrawają elementy bez użycia wykrojników¹¹.

Istotne znaczenie w procesie rozkroju materiałów ma właściwy dobór maszyn oraz przygotowanie materiałów do rozkroju jedno-, dwu- i wielowarstwowego. Wykrawane elementy są kontrolowane pod kątem jakości i ilości. Numeracja wielkościowa elementów oznaczana jest z reguły za pomocą tzw. ząbków, które są umieszczane na obrzeżach wykrojników stalowych po stronie zewnętrznej lub wewnętrznej, w zależności od umieszczenia elementów w cholewce lub w zespole elementów spodowych.

W zależności od modelu obuwia i typu cholewki elementy mogą być perforowane poprzez bezpośrednie umieszczanie dziurkaczy w wykrojnikach lub za pośrednictwem specjalnych matryc na maszynach zwanych perforowarkami. Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia wykonuje także operacje związane z nanoszeniem przypisanych cech (np. KTM³) lub stempli (np. logo firm) na elementach cholewek i spodów obuwia. Czynności te wykonywane są na maszynach zwanych numerowarkami lub stemplowarkami. Cechy te mogą być nanoszone w formie wydruku wykonywanego farbami lub za pośrednictwem folii ozdobnych lub poprzez wyciskanie, a nawet wypalanie.

Elementy obuwia po wykonanych zabiegach technologicznych są kompletowane w zespoły według numeracji wielkościowej produkowanego obuwia. Ważną czynnością, szczególnie przy rozkroju skór, jest segregacja i klasyfikowanie odpadów, które mogą być wykorzystane jako materiały wtórne lub przeznaczone do sprzedaży.

WAŻNE:

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia jest odpowiedzialny za racjonalny i ekonomiczny rozkrój materiałów obuwniczych.

Sposoby wykonywania pracy

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia wykonuje prace polegające m.in. na:

- przygotowaniu stanowisk pracy w aspekcie doboru maszyn, urządzeń i narzędzi oraz materiałów podstawowych i pomocniczych do wykonywania operacji związanych z wykrawaniem elementów obuwia, perforacją, numerowaniem i stemplowaniem tych elementów,

- wykonywaniu regulacji i ustawienia parametrów technicznych maszyn i urządzeń z uwzględnieniem rodzajów rozkrawanych materiałów, stosowanych zasad, systemów i metod rozkroju oraz funkcji, jakie spełniają elementy w obuwiu,
- użytkowaniu i konserwowaniu maszyn i urządzeń zgodnie z przeznaczeniem, zasadami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska,
- kontrolowaniu zgodności wykrawanych elementów obuwia z procedurami jakościowymi i ilościowymi,
- kompletowaniu elementów w partie produkcyjne wynikające z zamówień i dokumentacji produkcyjnej,
- segregowaniu i klasyfikowaniu odpadów produkcyjnych powstałych w procesie rozkroju materiałów obuwniczych.

WAŻNE:

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia wykorzystuje właściwe zasady, metody i systemy rozkroju materiałów, co ma istotny wpływ na ekonomikę wytwarzania obuwia poprzez lepsze wykorzystanie powierzchni materiałów i zmniejszenie ilości odpadów technologicznych i międzywzornikowych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia wykonuje prace w wydzielonych pomieszczeniach produkcyjnych zakładu obuwniczego (tzw. manipulacji) lub w wyspecjalizowanych zakładach kooperacyjnych, zajmujących się wykrawaniem elementów na potrzeby szwalni cholewek i montażu obuwia.

Pracownik w tym zawodzie może pracować na wszystkich stanowiskach roboczych związanych z procesem wykrawania elementów obuwia i ich perforacji, numerowania i stemplowania. Pomieszczenia produkcyjne posiadają z reguły wentylację, urządzenia do wyciszenia hałasu oraz odpowiednie oświetlenie naturalne bądź sztuczne.

Większość prac operator urządzeń wykrawających elementy obuwia wykonuje w pozycji stojącej, ale może to być również pozycja wymuszona, w zależności od sytuacji i charakteru czynności na stanowisku pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia w działalności zawodowej wykorzystuje m.in:

- wycinarki ramienne o napędzie mechanicznym i hydraulicznym,
- wycinarki mostowe mechaniczne i hydrauliczne,
- plotery tnące⁵,
- krajarki²,
- perforowarki,
- numerowarki,
- stemplowarki,
- urządzenia do układania materiałów włókienniczych w warstwy,
- powierzchniarki⁷,
- wykrojniki,

- matryce do perforowania,
- głowice do numerowania i stemplowania elementów,
- grubościomierze¹.

Organizacja pracy

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia w zależności od miejsca pracy, wykonywanych zadań zawodowych i liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie może pracować indywidualnie lub zespołowo, pod nadzorem brygadzysty/mistrza lub kierownika zmiany. Dobór maszyn do rozkroju jest ściśle skorelowany z rodzajem rozkrawianych materiałów oraz wielkością i przeznaczeniem wykrawianych elementów.

Praca operatora urządzeń wykrawających elementy obuwia przebiega w systemie jedno- lub dwuzmianowym, ośmiodzinowym, zwykle w stałych godzinach pracy.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia w trakcie wykonywania pracy jest narażony m.in na:

- urazy dłoni (przy obsłudze wycinarek ramiennych i mostowych o napędzie mechanicznym, rzadziej hydraulicznym, perforowarek, stemplowarek, numerowarek),
- skaleczenia rąk podczas użytkowania ploterów tnących,
- nadmierny hałas (wycinarki, perforowarki),
- oparzenia dłoni podczas pracy na numerowarkach i stemplowarkach z ogrzewanymi głowicami.

Do występujących w zawodzie chorób zawodowych można zaliczyć m.in.:

- zatrucia ostre lub przewlekłe spowodowane pyłami powstającymi podczas rozkroju skór i tworzyw sztucznych,
- reakcje alergiczne (np. wywołane pyłami i kurzem powstającym przy rozkroju skór i tworzyw sztucznych),
- choroby skóry,
- choroby oczu.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność narządu równowagi,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- rozróżnianie barw,

- szybki refleks,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- uzdolnienia techniczne,
- predyspozycje do pracy w szybkim tempie,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności do drugiej,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie);

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do współdziałania,
- samodzielność,
- samokontrola,
- samodyscyplina,
- dokładność,
- odpowiedzialność,
- rzetelność,
- radzenie sobie ze stresem,
- gotowość podporządkowania się,
- cierpliwość i wytrwałość,
- precyzja,
- dbałość o jakość pracy,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do podjęcia pracy w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia, sprawność fizyczna, prawidłowy wzrok i słuch, sprawność zmysłu dotyku i narządów równowagi. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich. Występują w niej również nieznaczne obciążenia umysłowe, związane np. z działaniem pod presją czasu oraz w związku z tym radzenie sobie ze stresem.

Przeciwwskazaniami do wykonywania tego zawodu są:

- wady wzroku i słuchu niepoddające się korekcji,
- skłonność do alergii,
- schorzenia narządów ruchu (kończyn górnych),
- choroby układu oddechowego, np. astma,
- epilepsja,
- daltonizm,
- niektóre choroby psychiczne.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodach pokrewnych z branży przemysłu mody (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego).

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** ułatwiają:

- posiadanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje pełne w zawodzie pokrewnym obuwnik, uzyskanego po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdanie egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, potwierdzającego kwalifikację cząstkową AU.10 Wytwarzanie obuwia (obuwnik),
- posiadanie świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego w zawodach pokrewnych obuwnik, obuwnik miarowy, obuwnik ortopedyczny, cholewkarz, nadawanych w ramach kształcenia rzemieślniczego po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu operatora urządzeń wykrawających elementy obuwia są:

- suplement Europass (w języku polskim i angielskim), wydawany na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe) oraz Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego),
- certyfikaty/zaświadczenia potwierdzające kompetencje np. w zakresie użytkowania urządzeń wykrawających elementy obuwia, uzyskane w wyspecjalizowanym ośrodku szkoleniowym lub od producentów tych urządzeń.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia może:

- rozpocząć pracę od stanowiska pomocnika, a następnie, wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego, awansować na samodzielne stanowisko,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, przy posiadaniu dobrych zdolności i umiejętności organizacyjnych oraz predyspozycji do pracy z ludźmi – awansować na stanowisko brygadzysty nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- dalej kształcić się w szkole branżowej II stopnia lub technikum, np. w zawodzie technik obuwnik, a po zdaniu matury kontynuować naukę na uczelni wyższej (np. na kierunkach technologia obuwia, wzornictwo) i awansować na stanowisko kierownicze wyższego szczebla,
- doskonalić umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach związanych z procesami rozkroju materiałów obuwniczych,
- założyć i prowadzić własną działalność gospodarczą, np. związaną z usługami w zakresie rozkroju materiałów na elementy obuwia dla zakładów, wykonujących cholewki lub obuwie,
- rozwijać swoje kompetencje poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.

Istnieje możliwość potwierdzania (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną) kompetencji przydatnych do wykonywania zawodu operator urządzeń wykrawających elementy obuwia w zawodzie pokrewnym obuwnik, w zakresie kwalifikacji AU.10 Wytwarzanie obuwia.

Alternatywną drogę potwierdzania kompetencji w zawodzie operator urządzeń wykrawających elementy obuwia oferuje system rzemieślniczego przygotowania zawodowego, który umożliwia uzyskanie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodach pokrewnych obuwnik, obuwnik miarowy, obuwnik ortopedyczny, cholewkarz. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik obuwnik ^S	311916
Cholewkarz	753601
Obuwnik ^S	753602
Obuwnik miarowy	753603
Obuwnik ortopedyczny	753604
Szewc	753606
Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych	815601
Operator urządzeń kaletniczych	815602
Operator urządzeń montażowych obuwia	815603
Obuwnik przemysłowy	815605

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE**3.1. Zadania zawodowe**

Pracownik w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Rozpoznawanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia.
- Z2 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania i regulacja maszyn i urządzeń stosowanych w procesie wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia.
- Z3 Rozpoznawanie i przygotowanie materiałów podstawowych i pomocniczych przeznaczonych do rozkroju.
- Z4 Regulowanie i uruchamianie odpowiedniego programu dla ploterów sterowanych cyfrowo w zależności od rodzaju materiału i wykrawanych elementów obuwia.
- Z5 Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesach wykrawania elementów za pomocą wykrojników stalowych.
- Z6 Użytkowanie sterowanych komputerowo ploterów tnących.

- Z7 Użytkowanie maszyn i urządzeń do perforacji, numerowania i stemplowania wykrojonych elementów.
- Z8 Kontrolowanie wykrojonych elementów pod względem jakości i ilości oraz odbiór i klasyfikowanie odpadów powstałych w procesie rozkroju.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowanie maszyn, urządzeń i materiałów do rozkroju na elementy obuwia

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowanie maszyn, urządzeń i materiałów do rozkroju na elementy obuwia obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3 i Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Rozpoznawanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Ogólne zasady organizacji pracy na stanowiskach roboczych procesów wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Ogólne zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesach wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Podstawy budowy i działania maszyn i urządzeń służących do wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Podstawowy podział i nazewnictwo elementów składowych obuwia; - Podstawowe rodzaje i zasady oznaczania numeracji wielkościowej wykrojników przy użyciu tzw. ząbków.	- Przestrzegać zasad organizacji pracy na stanowiskach roboczych procesów wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesach wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Rozpoznawać maszyny i urządzenia służące do wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Definiować budowę i zasady działania maszyn i urządzeń do wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Rozróżniać i charakteryzować elementy składowe cholewek i spodów obuwia; - Rozpoznawać wykrojniki do rozkroju materiałów i odczytywać oznakowanie numeracji wielkościowej elementów umieszczone na ich ostrzach.

Z2 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania i regulacja maszyn i urządzeń stosowanych w procesie wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady organizacji pracy w fazie przygotowania maszyn do procesów wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesach przygotowania maszyn do produkcji; - Ogólne zasady kontroli i oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach	- Przestrzegać zasad organizacji pracy w fazie przygotowania maszyn do procesów wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesach przygotowania maszyn do produkcji; - Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia;

wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; • Szczegółowe zasady regulacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; • Zasady informowania przełożonych o stanie technicznym maszyn i urządzeń; • Rodzaje i zasady korzystania z dokumentacji techniczno-technologicznej.	• Regulować parametry pracy maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykrawania, perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; • Informować przełożonych o niesprawności maszyn i urządzeń; • Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną.
--	--

Z3 Rozpoznawanie i przygotowanie materiałów podstawowych i pomocniczych przeznaczonych do rozkroju

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady organizacji pracy na stanowiskach przygotowania skór i materiałów nieskórzanych do rozkroju; • Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesie przygotowania materiałów do rozkroju; • Budowę i zasady użytkowania urządzeń do pomiaru powierzchni i grubości materiałów; • Terminologię obuwniczą; • Podstawy konstrukcji obuwia; • Podstawy materiałoznawstwa obuwniczego; • Budowę histologiczną skór; • <u>Topografię skór</u>⁹; • Wady i uszkodzenia skór i materiałów nieskórzanych; • Technikę przygotowania materiałów do rozkroju; • Rodzaje i zasady korzystania z dokumentacji techniczno-technologicznej.	• Przestrzegać zasad organizacji pracy na stanowiskach przygotowania materiałów obuwniczych do rozkroju; • Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesie przygotowania materiałów do rozkroju; • Kontrolować powierzchnię i grubość skór miękkich i twardych; • Stosować terminologię obuwniczą; • Rozróżniać części składowe wierzchu i spodu obuwia; • Określać właściwości i wymagania techniczne stawiane elementom obuwia; • Rozróżniać grupy wielkościowe obuwia; • Rozróżniać i definiować systemy numeracji wielkościowej obuwia; • Odczytywać numerację ząbkową na elementach obuwia; • Odczytywać i stosować oznaczenia KTM; • Rozróżniać i dobierać materiały do produkcji obuwia; • Oceniać jakość materiałów przy użyciu prostych metod organoleptycznych i laboratoryjnych; • Opisywać budowę histologiczną skór; • Definiować właściwości skór w zależności od topografii; • Identyfikować wady i uszkodzenia skór i materiałów nieskórzanych; • Sortować skóry przed rozkrojem pod kątem ich wykorzystania na określone typy i wielkości obuwia; • Układać materiały nieskórzane do rozkroju wielowarstwowego; • Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną.

Z4 Regulowanie i uruchamianie odpowiedniego programu dla ploterów sterowanych cyfrowo w zależności od rodzaju materiału i wykrawanych elementów obuwia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Ogólne zasady organizacji pracy w procesie regulowania maszyn i urządzeń sterowanych cyfrowo w zależności od wymagań technologicznych, materiałowych i rodzaju wykrawanych elementów; - Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska pracy w procesie regulowania maszyn i urządzeń sterowanych cyfrowo; - Ogólną budowę i zasady pracy ploterów wykorzystywanych w procesie wykrawania elementów obuwia; - Zasady regulowania i uruchamiania odpowiedniego programu ploterów tnących sterowanych cyfrowo; - Zasady informowania przełożonych o stanie technicznym ploterów tnących; - Rodzaje i zasady korzystania z dokumentacji techniczno-technologicznej.	- Organizować pracę w procesie regulowania maszyn i urządzeń sterowanych cyfrowo i uruchamiania odpowiedniego programu, w zależności od wymagań technologicznych, materiałowych i typu cholewek; - Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas przygotowania do pracy i regulacji ploterów tnących; - Rozróżniać typy i rodzaje ploterów tnących wykorzystywanych w obuwnictwie; - Regulować i uruchamiać odpowiednie programy ploterów wykrawających elementy wierzchów i spodów obuwia; - Informować przełożonych o niesprawności stosowanych ploterów; - Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesie wykrawania, perforacji, numerowania i stemplowania elementów obuwia

Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesie wykrawania, perforacji, numerowania i stemplowania elementów obuwia obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, Z7 i Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesach wykrawania elementów za pomocą wykrojników stalowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady organizacji pracy na stanowiskach wykrawania elementów obuwia przy użyciu wykrojników stalowych; - Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas wykrawania elementów obuwia wykrojnikami stalowymi; - Zasady doboru i użytkowania wykrojników stalowych i <u>podkładów</u>⁶ do wykrawania; - Sposoby umieszczania materiałów przeznaczonych do rozkroju na stanowiskach pracy; - Zasady, systemy i metody rozkroju materiałów na wierzchy i spody obuwia; - Zasady użytkowania wycinarek o napędzie mechanicznym i hydraulicznym w procesach wykrawania elementów wierzchów i spodów obuwia; - Sposoby czyszczenia i konserwacji maszyn	- Organizować pracę na stanowiskach wykrawania elementów obuwia przy użyciu wykrojników stalowych; - Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas wykrawania elementów obuwia wykrojnikami stalowymi; - Dobierać wykrojniki i podkłady do wykrawania elementów obuwia ze skór i materiałów nieskórzanych; - Przestrzegać zasad przygotowywania i rozmieszczania materiałów przeznaczonych do rozkroju na stanowiskach pracy; - Stosować zasady, systemy i metody rozkroju materiałów na wierzchy i spody obuwia; - Użytkować wycinarki o napędzie mechanicznym i hydraulicznym w procesach wykrawania elementów wierzchów i spodów obuwia; - Wykrawać elementy ze skór i materiałów

i urządzeń wykrawających elementy obuwia przy użyciu wykrojników stalowych; Rodzaje i zasady korzystania z dokumentacji techniczno-technologicznej.	nieskórzanych na wycinarkach przy użyciu wykrojników i innych narzędzi tnących; - Konserwować użytkowane maszyny, urządzenia i narzędzia; - Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną.
--	--

Z6 Użytkowanie sterowanych komputerowo ploterów tnących

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady organizacji pracy na stanowiskach wykrawania elementów obuwia przy użyciu ploterów tnących; - Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas użytkowania ploterów tnących; - Ogólne zasady programowania pracy ploterów tnących; - Zasady właściwego ułożenia wykrawanych elementów obuwia przez program komputerowy w zależności od ich kształtów i rozkrawanego materiałów; - Zasady użytkowania, regulacji i konserwowania ploterów tnących; - Zasady odbioru i kompletownia wykrojonych elementów; - Rodzaje i zasady korzystania z dokumentacji techniczno-technologicznej.	- Organizować pracę na stanowiskach wykrawania elementów obuwia przy użyciu ploterów tnących; - Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas użytkowania ploterów tnących; - Definiować zasady programowania pracy ploterów tnących; - Dobierać i uruchamiać właściwe programy wykrawające elementy obuwia przez plotery tnące; - Użytkować, kontrolować i regulować parametry pracy ploterów tnących; - Wykrawać elementy obuwia przy użyciu plotera; - Odbierać i kompletować wykrojone elementy zgodnie z dokumentacją; - Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną.

Z7 Użytkowanie maszyn i urządzeń do perforacji, numerowania i stemplowania wykrojonych elementów

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady organizacji pracy na stanowiskach perforowania, numerowania i stemplowania wykrojonych elementów; - Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas perforowania, numerowania i stemplowania wykrojonych elementów; - Zasady użytkowania maszyn i matryc do perforowania wykrojonych elementów cholewek; - Budowę i oznaczenia symboli Kodu Towarowo Materiałowego (KTM); - Zasady obowiązujące w procesie numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Zasady użytkowania maszyn i urządzeń do numerowania i stemplowania wykrojonych elementów obuwia; - Zasady czyszczenia i konserwacji maszyn i urządzeń do perforowania, numerowania i stemplowania; - Rozwiązania techniczne procesu perforowania,	- Organizować pracę na stanowiskach perforowania, numerowania i stemplowania wykrojonych elementów; - Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas perforowania, numerowania i stemplowania wykrojonych elementów; - Użytkować maszyny i matryce do perforowania wykrojonych elementów cholewek; - Definiować, odczytywać i stosować oznaczenia KTM w procesie cechowania elementów obuwia; - Przestrzegać zasad obowiązujących w procesie numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Użytkować maszyny i urządzenia do numerowania i stemplowania wykrojonych elementów obuwia; - Czyścić i konserwować maszyny i urządzenia do perforowania, numerowania i stemplowania;

- numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Rodzaje i zasady korzystania z dokumentacji techniczno-technologicznej.	- Definiować rozwiązania techniczne procesu perforowania, numerowania i stemplowania elementów obuwia; - Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń; - Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną.
---	---

Z8 Kontrolowanie wykrojonych elementów pod względem jakości i ilości oraz odbiór i klasyfikowanie odpadów powstałych w procesie rozkroju

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady organizacji pracy na stanowiskach kontroli wykrojonych elementów pod względem jakościowym i ilościowym oraz odbioru i klasyfikacji odpadów powstałych w procesie rozkroju; - Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska na stanowiskach kontroli elementów obuwia oraz odbioru i klasyfikowania odpadów poprodukcyjnych; - Zasady kontroli międzyoperacyjnej i końcowej wykrawanych elementów obuwia pod względem jakościowym i ilościowym; - Technikę i zasady kompletowania elementów w partie produkcyjne według rozpisanego <u>sortymentu wielkościowego</u>⁸; - Zasady odbioru i klasyfikacji odpadów poprodukcyjnych powstałych w procesie rozkroju materiałów; - Rodzaje i zasady korzystania z dokumentacji techniczno-technologicznej.	- Organizować pracę na stanowiskach kontroli wykrojonych elementów pod względem jakościowym i ilościowym oraz odbioru i klasyfikacji odpadów poprodukcyjnych; - Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska na stanowiskach kontroli elementów obuwia oraz odbioru i klasyfikowania odpadów poprodukcyjnych; - Kontrolować wykrojone elementy obuwia pod względem jakościowym i ilościowym; - Definiować techniki i przestrzegać zasad kompletowania elementów w partie produkcyjne według rozpisanego sortymentu wielkościowego; - Definiować klasy odpadów w zależności od ich powierzchni; - Przestrzegać zasad odbioru i klasyfikacji odpadów poprodukcyjnych powstałych w procesie rozkroju materiałów; - Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną.

3.4. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

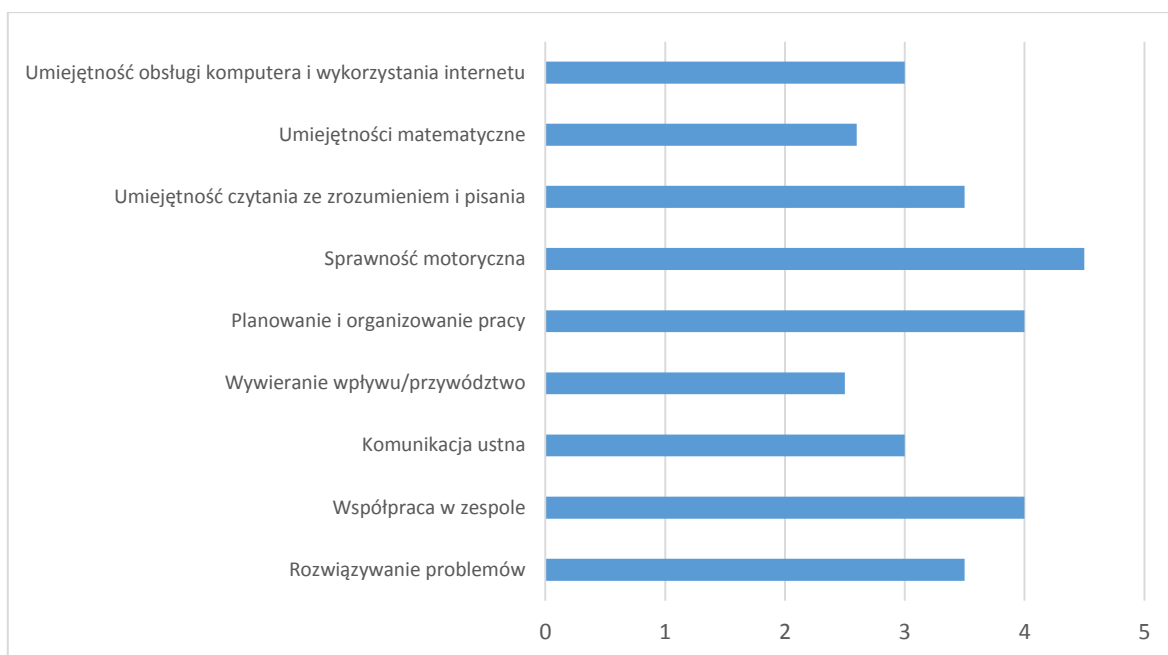
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań w zakresie wykrawania elementów obuwia.
- Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zespole uczestniczącym w procesie wykrawania elementów obuwia.
- Dokonywania oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia, wynikającego z pracy podczas obsługi maszyn i urządzeń do wykrawania elementów obuwia.
- Kontrolowania jakości własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych dotyczących procesu wykrawania elementów obuwia.
- Dbania o powierzone maszyny i urządzenia stosowane do wykrawania elementów obuwia oraz bezpieczeństwa własne i współpracowników.

- Dostosowywania zachowania do zmiennych okoliczności w środowisku zakładu specjalizującego się w wykrawaniu elementów obuwia.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży obuwniczej.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie obsługi urządzeń do wykrawania elementów obuwia.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** nie nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia może podjąć pracę w:

- zakładach obuwniczych w oddziałach rozkroju (manipulacji),
- wyspecjalizowanych zakładach kooperacyjnych, zajmujących się wykrawaniem elementów wierzchów lub spodów obuwia oraz ich perforacją, numerowaniem i stemplowaniem.

Ponadto zatrudnienie mogą oferować firmy kooperacyjne zajmujące się:

- wykrawaniem elementów wierzchów i spodów obuwia,
- wykonywaniem zdobień i aplikacji na elementach obuwia metodą perforacji, sitodruku, przestrzennego tłoczenia lub stemplowania,
- dostarczaniem materiałów do produkcji obuwia (hurtownie, magazyny surowców).

Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia może założyć i prowadzić własną firmę usługową, zajmującą się rozkrojem materiałów na elementy obuwia dla zakładów wykonujących cholewki lub obuwie. Na rynku pracy operatorzy urządzeń wykrawających elementy są poszukiwanymi pracownikami, chętnie zatrudnianymi przez zakłady obuwnicze.

Obecnie (2019 r.) według Barometru zawodów zapotrzebowanie na pracowników obszaru technologii wytwarzania wyrobów skórzanych (w tym wykonujących zawód operator urządzeń wykrawających elementy obuwia) jest zrównoważone i kształtuje się na stałym poziomie.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bазie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>
<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu edukacji zawodowej w Polsce nie prowadzi się kształcenia kandydatów do pracy w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia**.

Kształcenie w zawodzie pokrewnym obuwnik oferują branżowe szkoły I stopnia (dawniej zasadnicze szkoły zawodowe) oraz branżowe szkoły II stopnia i technika (w zawodzie technik obuwnik).

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ramach kwalifikacji AU.10 Wytwarzanie obuwia (właściwej dla zawodu obuwnik), które mogą organizować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie kwalifikacji AU.10 prowadzą (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu operator urządzeń wykrawających elementy obuwia oferuje również system rzemieślniczego przygotowania zawodowego w zawodach pokrewnych obuwnik, obuwnik miarowy, obuwnik ortopedyczny, cholewkarz. Tytuły czeladnika i mistrza w tych zawodach, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu, potwierdzają Izby Rzemieślnicze.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe) oraz Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

W większości przypadków przedsiębiorstwa świadczące usługi wykrawania elementów obuwia same prowadzą szkolenia kandydatów do pracy w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** lub korzystają ze specjalistycznych szkoleń, organizowanych przez producentów urządzeń.

Pracownik zatrudniony w zawodzie operator urządzeń wykrawających elementy obuwia może odbyć szkolenia i kursy specjalistyczne, organizowane przez:

- zakłady obuwnicze,
- cechy rzemieślnicze,
- organizacje branżowe.

Przykładowa tematyka szkoleń może dotyczyć obsługi obuwniczych systemów CAD/CAM związanych z rozkrojem elementów wierzchów i spodów obuwia.

Organizatorzy tych szkoleń potwierdzają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** oscyluje w przedziale między minimalną i średnią płacą w Polsce i kształtuje się z reguły na poziomie od 2300 zł do 4500 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na pełny etat, przy czym:

- na stanowiskach o niższym poziomie kompetencji (np. stemplowanie, numerowanie, rozkrój materiałów skóropodobnych i włókienniczych) nie przekracza 3000 zł brutto miesięcznie,
- na stanowiskach wymagających wyższych kompetencji oraz znacznego doświadczenia w pracy zawodowej (np. rozkrwanie skór naturalnych i elementów spodowych obuwia) mieści się na ogół w granicach od 3000 zł do 4500 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód operator urządzeń wykrawających elementy obuwia uzależniony jest m.in. od:

- wykształcenia, doświadczenia zawodowego i posiadanych kwalifikacji,
- dyspozycyjności (możliwości wyjazdów),
- zakresu odpowiedzialności (praca jako samodzielny specjalista, członek zespołu w większej firmie),
- szczegółowego zakresu zadań,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- regionu Polski i wielkości aglomeracji,
- koniunktury i zapotrzebowania na rynku usług w zakresie wytwarzania wyrobów skórzanych.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **operator urządzeń wykrawających elementy obuwia** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), jeśli posiadana wada jest skorygowana implantem lub aparatem słuchowym,
- z zaburzeniami głosu, mowy (03-L), jeśli możliwy jest skuteczny kontakt interpersonalny i komunikacja,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia bez znacznego ograniczenia pola widzenia,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie,
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza wykonywania bardziej precyzyjnych czynności.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. Nr 89, poz. 828, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1139).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

- PN-EN 13457 Maszyny do produkcji wyrobów obuwniczych ze skóry i imitacji skóry. Dwojarki strzyżarki, wycinarki, maszyny do klejenia i suszarki do kleju. Wymagania bezpieczeństwa.
- PN-EN 12940 Odpady przy produkcji obuwia, Klasyfikacja i przetwórstwo odpadów.

Literatura branżowa:

- Grabkowski M. (i in.): Zarys teorii procesów wytwarzania obuwia. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2004.
- Grabkowski M.: Technika wytwarzania obuwia. Tom I. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2000.
- Grabkowski M.: Technika wytwarzania obuwia. Tom II. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2000.
- Grabkowski M.: Obuwnictwo. Podręcznik dla ZSZ. WSiP, Warszawa 1992.
- Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010.
- Technik obuwnik. Tom II. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010.
- Technik obuwnik. Tom III. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010.
- Ziajka T.: Podstawy projektowania i konstrukcji obuwia. Krakowskie Szkoły Artystyczne, Kraków 2016.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzawodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Europejski portal obuwniczy: http://inmyshoesproject.eu/gallery_int-3/?lang=pl
- Instytut Przemysłu Skórzanego oddział w Krakowie: <http://www.ips.krakow.pl>
- Instytut Przemysłu Skórzanego: <http://www.ips.lodz.pl>
- Polski Komitet Normalizacyjny: <https://www.pkn.pl>
- Polska Izba Przemysłu Skórzanego: <http://www.pips.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Szkolnictwo zawodowe: <https://www.facebook.com/Zawodobuwnik>
- Wydział Materiałoznawstwa, Technologii i Wzornictwa UTH w Radomiu: <http://www.wmtiw.uniwersytetradom.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego – Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Grubościomierz	Przyrząd do pomiaru grubości skóry obuwniczej.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010
2	Krajarka	Maszyna do rozcinania materiałów wierzchnich lub spodowych wyposażona w noże tarczowe lub taśmowe.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia ITeE-PIB, Radom 2010
3	KTM	Zbiór symboli i innych informacji identyfikujących towary występujące w obrocie lub materiały występujące w ewidencji, obowiązujący w kontaktach między dostawcami, a odbiorcami, w korespondencji oraz w dokumentach obrotu towarowo-materiałowego.	Grabkowski M.: Technika wytwarzania obuwia. Tom I. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2000
4	Perforowarka	Maszyna służąca do wycinania na elementach składowych cholewki otworów, tworzących ozdobny wzór za pomocą specjalnych matryc do perforowania.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010
5	Ploter tnący	Urządzenie cyfrowe sterowane komputerowo służące do cięcia, nacinania lub wycinania kształtów w materiałach obuwniczych. Urządzeniem roboczym jest głowica wyposażona w ostrze lub inne narzędzie tnące, które przesuwa się nad powierzchnią wycinanego materiału obuwniczego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Grabkowski M. (i in.): Zarys teorii procesów wytwarzania obuwia. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2004
6	Podkład	Płyta wykonana z drewna lub tworzywa sztucznego stanowiąca oparcie dla rozkrawanego materiału i jednocześnie chroniąca ostrze wykrojnika przed szybkim zużyciem.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010
7	Powierzchniarka	Maszyna do mierzenia powierzchni skór i innych materiałów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Grabkowski M. (i in.): Zarys teorii procesów wytwarzania obuwia. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2004

8	Sortyment wielkościowy	Zapis informujący o ilości par obuwia w poszczególnych numeracjach dla grupy wielkościowej w partii produkcyjnej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Grabkowski M.: Obuwnictwo. Podręcznik dla ZSZ. WSiP, Warszawa 1992
9	Topografia skóry	Opis uwzględniający strukturę i właściwości skóry w określonym miejscu jej powierzchni.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010
10	Wycinarka	Maszyna stosowana do rozkroju materiałów na elementy obuwia. W zależności od konstrukcji i wielkości nacisku mogą być wykorzystywane do rozkroju skór naturalnych, elementów spodowych obuwia lub do wielowarstwowego rozkroju materiałów skóropodobnych i włókienniczych.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010
11	Wykrojnik	Narzędzie wykonane z taśmy stalowej z ostrzem, które pod naciskiem ramienia uderzeniowego wycinarki wgłębiając się w rozkrawany materiał na zasadzie klina, powoduje jego rozdzielenie.	Technik obuwnik. Tom II. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE-PIB, Radom 2010

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.